

**ПРОГРАМ КОНКУРСА ЗА ИЗРАДУ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА
УНИФИКАЦИЈЕ РЕКЛАМНИХ ТИЈЕЛА , ПУТОКАЗА И ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ ПИСМА
ЈОВАНА ДУЧИЋА**

**Требиње
март, 2022. године**

ПРОГРАМ КОНКУРСА

за израду идејног рјешења унификације рекламних тјела, путоказа и дигитализације писма Јована Дучића

(знакове туристичке сигнализације, рекламна тијела, означне табле улица и кућних бројева и дигитализација рукописа Јована Дучића у Граду Требињу)

РАСПИСИВАЧ КОНКУРСА

Град Требиње

САДРЖАЈ

1. УВОД

- 1.1. Предмет конкурса
- 1.2. Циљ и сврха израде идејног рјешења
- 1.3. Обавеза пројектовања у складу са важећим документима

2. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА

- 2.1. Тип 1- Просторна цјелина из турског периода
- 2.2. Тип 2- Просторна цјелина из аустроугарског периода
- 2.3. Тип 3- Просторна цјелина осталог урбаног подручја града

3. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК – ОПШТЕ СМЈЕРНИЦЕ И ПОСЕБНИ ПРОГРАМСКИ УСЛОВИ И ПРЕПОРУКЕ

- 3.1. Задатак конкурса
- 3.2. Податци о објекту
- 3.3. Посебни захтјеви
- 3.4. Смјернице за израду идејног рјешења

4. САДРЖАЈ КОНКУРСНОГ РАДА

1. УВОД

1.1. ПРЕДМЕТ ИЗРАДЕ КОНКУРСА

Предмет израде конкурса је идејно рјешење за знакове туристичке сигнализације, рекламна тијела, означне табле улица и тргова и означне табле кућних бројева у граду Требињу као и дигитализација писма Јована Дучића. Град Требиње има богато очувано културно-историјско наслеђе које је у последњем периоду заслужено дошло до изразитог значаја и пробудило свијест о бенефицијама посједовања културно-историјских локалитета у туристичкој сцени града. Како би се постигла комплетна слика уређеног туристичког града, осим већих рестаураторских радова и нових пројеката у најави, потребно је извршити и мање интервенције у простору. Иако су стављени у други план, детаљи су заправо круцијални елементи који учествују у формирању карактера неког простора. Потребно је нагласити да погрешан избор детаља доводи до конфликта у простору, а насупрот томе правилан избор ствара хармонију и естетску вриједност. Једна од пожељних мањих интервенција у простору, конкретно у граду Требињу, била би замјена постојећих знакова туристичке сигнализације, рекламних тијела, назива улица и кућних бројева како би се сачувао специфичан амбијентални карактер градских просторних цјелина. Главна карактерна црта данашњег Требиња је мултикултурално наслеђе и медитерански дух који настоји да одговори савременим тенденцијама раста и развоја једног регионалног центра.

1.2. ЦИЉ И СВРХА ИЗРАДЕ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА

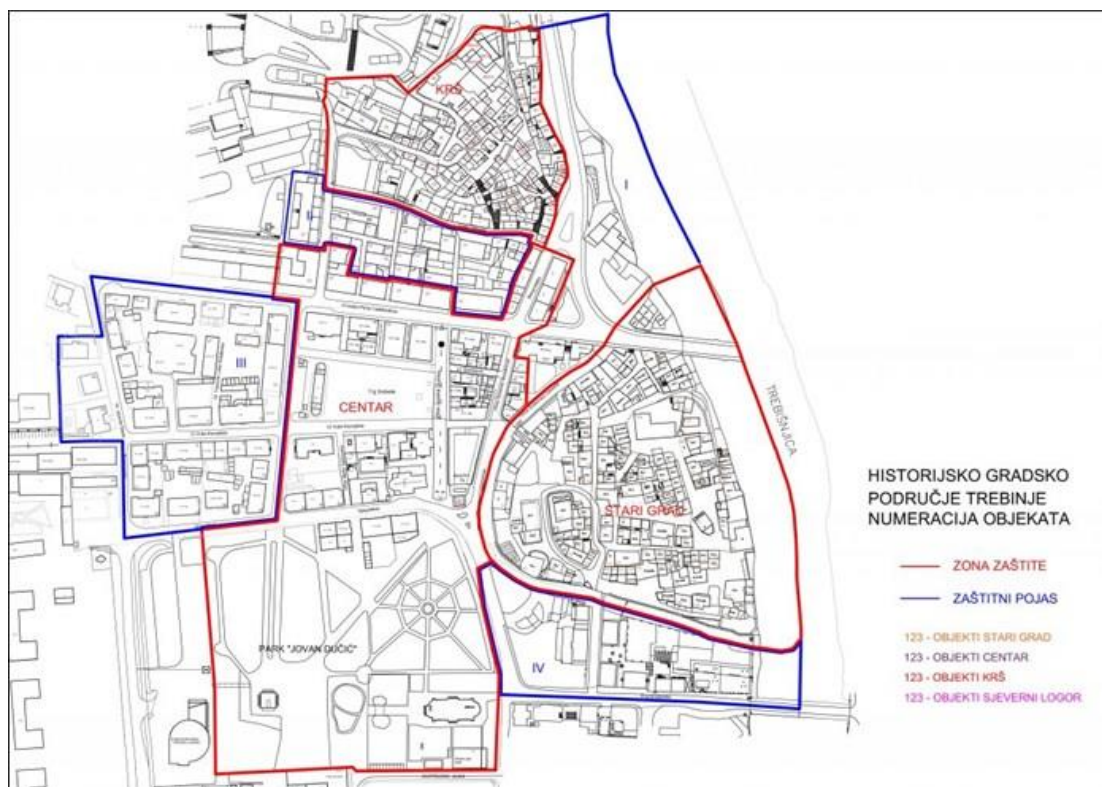
Циљ израде идејног рјешења је стандардизација знакова туристичке сигнализације, рекламних тијела, назива улица и кућних бројева у граду Требињу који ће бити проткани употребом дигитализованог писма Јована Дучића. Замисао је да спој уникатних елемената понуди адекватан дизајн за претходно наведене објекте. На тај начин би се прочистили улични фронтови који су прешли границу укуса нескладом између туристичке сигнализације, рекламних тијела, назива улица и кућних бројева и карактера амбијента у ком се налазе. Поред наведеног, највећим дијелом у зонама ужег урбаног подручја, постојећим стањем су угрожене визуре и дух времена у ком су настали појединачни објекти као комплетне просторне цјелине. Дигитализација рукописа угледног пјесника Јована Дучића била би аутентичан елемент који би се нашао на свим предметним објектима. Познато је да је Јован Дучић настојао да подигне ниво урбанитета у граду, од великог подухвата формирања градског парка до разних статуа и споменика које је безусловно поклањао граду, све у циљу формирања угодног мјеста за живот. Заслужан је за значајан дио данашњег изгледа града Требиња. Крајњи циљ овог конкурса је да се идејним рјешењем одговори на захтјеве простора и да се крајњи продукти хармонично интерполирају у исти, како би се створио нови визуелни идентитет града Требиња који би био препознатљив заштитни знак и искорак у валоризацији културно-историјског наслеђа. Такође, град Требиње жели да промовише

употребу ћириличног писма и да на овај начин, кроз субвенције, стимулише физичка и правна лица како би се извршила замјена постојећих знакова.

1.3. ОБАВЕЗЕ ПРОЈЕКТОВАЊА У СКЛАДУ СА ВАЖЕЋИМ ДОКУМЕНТИМА

Одлуком о проглашењу историјског градског подручја Требиња националним спомеником Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 46/19) историјско градско подручје Требиња проглашено је националним спомеником и тим су утврђене опште мјере заштите које се примјењују на цијелу површину националног споменика. Једна од мјера заштите гласи да рекламна тијела, огласи и друге ознаке требају бити прилагођени карактеру амбијента и постављени на начин да неће угрозити визуре и заклањати објекте. Поред тога постоје и посебно мјере заштите које се односе на појединачне просторне обухвате. У вези са тим у процесу израде идејног рјешења потребно је дјеловати у складу са наведеном Одлуком о проглашењу историјског градског подручја Требиња националним спомеником Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 46/19).

За израду дијела идејног рјешења које се односи на знакове туристичке сигнализације потребно је користити Правилник о садржају и начину истицања туристичке сигнализације (Службени гласник Републике Српске, број 68/13).

2. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРОСТОРА

У граду Требињу се на први поглед јасно издвајају просторне цјелине различитих архитектонских израза. Како би се постигло што квалитетније идејно

рјешење потребно је груписати предметне локалитете у три примарне групе у оквиру којих ће се формирати подтипови према општим карактеристикама сродних типова објеката (положај објекта, материјализација фасаде, отвори на фасади, приступање објекту и слично).

2.1. ТИП 1 - ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ ТУРСКОГ ПЕРИОДА

Доласком Османлија, Требиње је почело постепено да се претвара из тржног центра у одбрамбено утврђење јер се налазило у пограничном подручју Османског царства. Стари град Требиње основан је почетком 18. вијека на десној обали ријеке Требишњице и звао се Бан-Вир. Нова тврђава са четири јаке куле касније је изграђена око старијег утврђења. То је данашњи Требињски Кастел. Кастел је у почетку имао облик троугла, а временом је добио нешто заобљенији изглед какав има и данас. Град Требиње је добио своју физиономију са свим кулама, бастioniма, бедемима и хендиком за прве четири деценије осамнаестог вијека. Током развоја стари град је поштовао оријенталне карактеристике, али због близине и ангажмана мајстора из Дубровника примјећују се примјесе и медитеранске архитектуре.

2.2. ТИП 2 - ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ АУСТРОУГАРСКОГ ПЕРИОДА

Окупацијом Требиња од стране Аустроугара у септембру 1878. године град је поново утврђен, али било је и изградње зграда које су у Требиње донијеле дух Европе. Изградњом бројних утврђења и логора у граду ојачана је војна улога Требиња. Осим у центру града, Аустро-Угарска је изградила низ утврђења на

ширем подручју Требиња. Данас представљају атракцију, али прије свега потврђују геостратешки значај подручја Требиња у Аустро-Угарској монархији. Изградња Требиња као војног утврђења оставила је трага на урбаној матрици града, што је значајно утицало на његов даљи развој. У аустроугарском периоду град Требиње драстично је промијенио концепцију и физиономију. Током овог периода изграђен је велики број значајних јавних зграда. Међу њима су касарне, школе, управне зграде и још много тога. Грађене су у средњоевропском стилу са примјесамa медитеранске архитектуре. Поред објеката значајни су и тргови проткани зеленилом, дуалистичке природе, функционишу као зелене површине и као централне градске површине.

2.3. ТИП 3 - ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ОСТАЛОГ УРБАНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА

Ширење града на слободна подручја као и повећање изградње постојеће урбане структуре започело је послије Другог свјетског рата. У послератном периоду била је потребна брза обнова уништених насеља, а додатни проблем створио је пораст становништва у градовима. То је успорило развој архитектуре у креативном и иновативном смислу, а то се углавном односи на блокове колективног становања, које карактеришу типски објекти настали између 1960-1980. У исто вријеме почињу да се формирају и насеља индивидуалног становања.

Данас се запажају претежно пословни и стамбено-пословни објекти који прате актуелне, савремене тенденције у погледу обликовања и избора материјала.

3. КОНКУРСНИ ЗАДАТАК – ОПШТЕ СМЈЕРНИЦЕ И ПОСЕБНИ ПРОГРАМСКИ УСЛОВИ И ПРЕПОРУКЕ

3.1. ЗАДАТАК КОНКУРСА

Задатак конкурса је дефинисање идејног дизајнерског рјешења са свим елементима који се захтијевају програмом. Дизајнерска рјешења морају бити препознатљива и прихваћена од стране грађана и посјетиоца са аспекта културно-историјске специфичности самог мјеста.

Очекује се да дизајнерско рјешење буде рационално и функционално, да посједује могућност трансформације и примјене на различитим површинама, а све у складу са просторним оквирима градитељских цјелина.

При дизајнирању треба поштовати амбијентални карактер и сагледати планирана рјешења у ширем контексту.

3.2. ПОДАЦИ О ОБЈЕКТИМА

Назив објеката	<i>1. Знакови туристичке сигнализације</i>
	<i>2. Рекламна тијела</i>
	<i>3. Означне табле улица</i>
	<i>4. Означне табле кућних бројева</i>
Намјена објеката	<i>Истицање значајних туристичких мјеста, пословних субјеката, пословних и туристичких садржаја назива улица и кућних бројева</i>
Карактер радова	<i>Привремени</i>

Хоризонтални и вертикални габарити објеката	<i>1. Знакови туристичке сигнализације</i> <i>Одређени према Правилнику о начину и садржају истицања туристичке сигнализације</i>
	<i>2. Рекламна тијела</i> <i>Одређени према висини, дужини и смјеру натписа, пиктограму или простору за брендирање логотип; Предвидјети могућност скалирања величине рекламне тијела у складу са просторним оквиром.</i>

	<i>3. Означне табле улица</i> <i>Одређени Одлуком о утврђивању и обиљежавању имена насеља, улица и тргова и означавању зграда бројевима</i>
Техничке карактеристике објеката прилагодити типовима и подтипovima просторних цјелина (Начин поставке/качења, обликовање, материјализација, илуминација)	<i>4. Означне табле кућних бројева</i> <i>Одређени Одлуком о утврђивању и обиљежавању имена насеља, улица и тргова и означавању зграда бројевима</i>
	<i>1. Знакови туристичке сигнализације</i> <i>Све у складу са Правилником о садржају и начину истицања туристичке сигнализације</i>
	<i>2. Рекламна тијела</i> <i>Слободан одабир уз прилагођавање типовима и подтипovima просторних цјелина</i>
	<i>3. Означне табле улица</i> <i>Слободан одабир уз прилагођавање типовима и подтипovima просторних цјелина</i>

	4. <i>Означне табле кућних бројева</i> <i>Слободан одабир уз прилагођавање типовима и подтипovima просторних цјелина</i>
Посебни захтјеви	1. <i>Знакови туристичке сигнализације</i> <i>Користити новоформирани фонт, креиран на бази рукописа пјесника Јована Дучића, у складу са могућностима, а све према Правилнику о начину и садржају истицања туристичке сигнализације</i>
	2. <i>Рекламна тијела</i> <i>Ускладити простор за брендирани логотип са композицијом комплетног дизајна рекламног тијела. Користити новоформирани фонт, креиран на бази рукописа пјесника Јована Дучића. Израдити аутентичне пиктограме</i>
	3. <i>Означне табле улица</i> <i>Користити новоформирани фонт, креиран на бази рукописа пјесника Јована Дучића</i>
	4. <i>Означне табле кућних бројева</i> <i>Користити новоформирани фонт, креиран на бази рукописа пјесника Јована Дучића</i>

3.3. ПОСЕБНИ ЗАХТЈЕВИ

3.3.1. Дигитализација писма Јована Дучића на бази оригиналних рукописа

- Дигитализација постојећег писма (ћирилична и латинична верзија) на бази оригиналних цртежа уз додатну израду потребних специјалних и експертних знакова, нормалних и медиевалних бројки, знакова интерпункције, акцентираних знакова.
- При дигитализацији писма дозвољена су одступања од оригиналног рјешења аутора писма у смислу његове коначне употребљивости. Редиговати и стилизовати Дучићево писмо у циљу прегледности и читљивости, односно акценат је прочистити писмо како би било јасно читљиво али задржати карактеристичне елементе стилу писања Јована Дучића.
- Циљ је створити аутентично дигитално писмо чија ће се употреба временом односити не само на елементе који су наведени у овом програмском конкурс у већ и на друга обиљежја на територији града Требиња, као што су нпр. јавна признања.
- Дизајн, конструкција и дигитализација резова (ћириличног и латиничног писма): италики и болд, који стилски у потпуности прате оригиналну регулар верзију.
- Као крајњи резултат очекује се потпуно употребљиво и функционално дигитално латинично и ћирилично писмо, фонт у Open Type и True Type формату, са потребним скупом лигатура и кернираних парова у резovima: регулар, италики и болд.

3.3.2. Израда аутентичних пиктограма

Графички дизајн просторне сигнализације за употребу на рекламним објектима. Израда потребних симбола базираних на аутентичним пиктограмима за ознаке различитих пословних дјелатности (ресторан, кафе бар, апотека, банка, бутик, продавница, сувенирница, библиотека, музеј итд.).

3.3.3. Израда књиге графичких стандарда

Израда кратке књиге правила за дозвољену и недозвољену примјену писама и симбола у графичком дизајну наведених елемената.

3.4. СМЈЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ИДЕЈНОГ РЈЕШЕЊА

- Одлука о проглашењу историјског градског подручја Требиња националним спомеником Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 46/19).

-Правилник о садржају и начину истицања туристичке сигнализације (Службени гласник Републике Српске, број 68/13).

- Одлука о утврђивању и обиљежавању имена насеља, улица и тргова и означавању зграда бројевима (Службени гласник Града Требиња, број 7/11).

- Рукописи Јована Дучића

4. САДРЖАЈ КОНКУРСНОГ РАДА

Учесници су обавезни да у оквиру Конкурса доставе слиједеће:

Текстуално образложење (свеска, А4 формат), 3 примјерака:

- Образложење идеје и концепта дизајнерског рјешења
- Образложење идеје и концепта дизајнерског рјешења објеката, обликовних и конструктивних карактеристика и употребе материјала
- Образложење рационалности и економичности рјешења са приложеном процјеном трошкова израде предметних објеката

Графички дио (сви прилози у боји, А3 формат):

1. Знакови туристичке сигнализације

- Врсте писма и фонтови
- Шема 1 - примјер знака обавјештења о културним, историјским, природним и туристичким знаменитостима, објектима, садржајима и манифестацијама
- Шема 2 – примјер знака усмјерења према културним, историјским, природним и туристичким знаменитостима, објектима, садржајима и манифестацијама
- Шема 3 – примјер путоказне табле и путоказног паноа за угоститељске објекте
- Шема 4 – примјер знака за пружање туристичких информација
- Шема 5 – примјер знака за израз добродошлице
- Шема 6 – примјер знака за бициклисте
- Шема 7 – примјер знака туристичке карте

2. Рекламна тијела

ТИП 1 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ ТУРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Пиктограми

- Варијанта 1 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 2 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 3 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 4 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 5 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала

ТИП 2 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ АУСТРОУГАРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Пиктограми
- Варијанта 1 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 2 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 3 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 4 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 5 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала

ТИП 3 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ОСТАЛОГ УРБАНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА

- Врсте писма и фонтови
- Пиктограми
- Варијанта 1 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала

- Варијанта 2 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 3 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 4 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала
- Варијанта 5 – шема рекламног тијела приказана из више перспектива са приказом различитих могућности у начину качења, изгледом у простору, ноћним приказом и спецификацијом материјала

3. Означне табле улица

ТИП 1 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ ТУРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле улица и тргова са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од једне ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од двије ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од три ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од четири или више ријечи

ТИП 2 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ АУСТРОУГАРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле улица и тргова са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од једне ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од двије ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од три ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од четири или више ријечи

ТИП 3 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ОСТАЛОГ УРБАНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле улица и тргова са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од једне ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од двије ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од три ријечи
- Шема означне табле улица и тргова чији се назив састоји од четири или више ријечи

4. Означне табле кућних бројева

ТИП 1 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ ТУРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле кућних бројева са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле кућних бројева

ТИП 2 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ИЗ АУСТРОУГАРСКОГ ПЕРИОДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле кућних бројева са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле кућних бројева

ТИП 3 – ПРОСТОРНА ЦЈЕЛИНА ОСТАЛОГ УРБАНОГ ПОДРУЧЈА ГРАДА

- Врсте писма и фонтови
- Изглед означне табле кућних бројева са приказом начина качења и спецификацијом материјала
- Шема означне табле кућних бројева

Електронски елаборат:

Све прописане прилоге предати и у електронској форми (отворени векторски формат .ai и .pdf) на компакт диску.